

Sosiaali- ja terveysministeriö

Työsuojeluosasto
Säädösyksikkö

Tampere 31.1.2012

1535/2007

TYÖSUOJELUOSASTON SÄÄDÖSVAlMISTELU

Johdanto

Työsuojelua koskevat säädökset ja säädösten noudattamisen valvonta ovat merkittävien ja vaikuttavien työpaikkojen turvallisuuteen vaikuttava sosiaali- ja terveysministeriön ja työsuojeluosaston käytössä oleva ohjauskeino. Osaston säädösvalmistelu sisältää kansallisen lainsäädännön valmistelun lisäksi EU-tason lainsäädännön valmistelun.

Työsuojelua koskeva lainsäädäntö muodostaa oman oikeudenalansa, joskin sillä on vahva liittymä ja sama käsitteellinen ympäristö yleisen työoikeuden kanssa. Työsuojelua koskevien säännösten ydinalue muodostuu työntekijöiden fyysisen ja henkisen terveyden suojelua koskevista säännöksistä, joista keskeisin on työturvallisuuslaki.

Työsuojelua koskevaan lainsäädäntöön kuuluu työympäristön fyysistä ja henkistä turvallisuutta koskevin säännösten ohella työaika- ja tietyssä laajuudessa muita työsuhteen ehtoja sekä työelämän yhdenvertaisuutta koskevat säännökset. Työsuhdetta koskevan lainsäädännön valmistelu kuuluu kuitenkin työ- ja elinkeinoministeriön toimialaan, vaikkakin sen valvonta kuuluu ministeriön alaiselle työsuojeluviranomaiselle (Aluehallintovirastojen työsuojelun vastualueet).

Työsuojelulainsäädännön olennainen osa on myös koneiden, laitteiden ja kemikaalien sekä muiden työssä käytettävien tuotteiden turvallisuuteen liittyvät säännökset.

Työsuojelua koskevan säädösvalmistelun tavoitteena on huolehtia siitä, että työsuojelua koskeva lainsäädäntö on vaikuttavaa, ajantasaista, tarkoituksenmukaista ja selkeätä. Sen tulee olla sellaista, että se on työntajien ja työntekijöiden sekä myös valvontaviranomaisen kannalta helposti sovellettavissa olevaa ja ymmärrettävää. Säädökset tukevat ministeriön ja työsuojeluosaston strategisia tavoitteita. Säännökset eivät saa aiheuttaa tarpeetonta hallinnollista taakkaa yrityksille.

Säädösvalmistelun osana huolehditaan siitä, että EU:n työsuojelua koskevia aloitteita ja säädösvalmistelua seurataan valmistelun mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. EU:n lainsäädännön valmisteluun pyritään vaikuttamaan kansallisten tavoitteiden mukaisesti.

Työsuojelua koskevien säädösten valmistelu perustuu systemaattiseen toimintaympäristön ja voimassa olevan säädöskokonaisuuden ja yksittäisen säännösten tarkoituksenmukaisuuden ja tehokkuuden seurantaan ja analyysiin. Säädösvalmistelun toteutetaan suunnitelmallisesti kolmikantayhteistyössä Työturvallisuussäännöksiä valmistelevan neuvottelukunnan puitteissa. Lainsäädäntösuunnitelmat ja -aloitteet käsitellään neuvottelukunnassa varhaisessa vaiheessa ja valmistelu toteutetaan pääsääntöisesti neuvottelukunnan asettamissa kolmikantaisissa jaostoissa. Joissakin tapauksissa valmistelu voidaan toteuttaa virkatyönä.

Tässä säädösvalmistelulistassa on kuvattu kaikki sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosaston vastuulla olevat ja käynnissä olevat säädösvalmisteluhankkeet, niiden vastuuhenkilöt ja valmisteluvaihe. EU:ssa vireillä olevat seurattavat asiat on esitetty erillisessä vireillä olevia EU asioita koskevassa sidosryhmätiedotteessa.

JOHDANTO	2
YLEISET TYÖTURVALLISUUSÄÄNNÖKSET	4
<i>Paremman sääntelyn toimintaohjelman toteuttaminen ja hallinnollisen taakan selvittäminen</i>	<i>4</i>
<i>Valvontalain muutos.....</i>	<i>5</i>
<i>Hallitusohjelman mukaiset lainsäädäntöhankkeet</i>	<i>5</i>
KEMIKAALISÄÄNNÖKSET.....	6
<i>Kemikaalilain uudistus.....</i>	<i>6</i>
<i>Hallituksen esitys Eduskunnalle 77. Kansainvälisen työkonferenssin hyväksymän työturvallisuus kemikaaleja käytettäessä koskevan yleissopimuksen (numero 170) hyväksymisestä sekä laiksi yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräyksiä voimaansaattamisesta.....</i>	<i>7</i>
<i>Hallituksen esitys Eduskunnalle 80. Kansainvälisen työkonferenssin hyväksymän suuronnettomuuksien torjuntaa teollisuudessa koskevan yleissopimuksen (numero 174) hyväksymisestä sekä laiksi yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräyksiä voimaansaattamisesta.....</i>	<i>7</i>
<i>TTN:n HTP -jaosto.....</i>	<i>8</i>
<i>Direktiivi terävien instrumenttien aiheuttamien tapaturmien ehkäisemisestä terveydenhuoltoalalla.....</i>	<i>8</i>
FYSIKAALISET TEKIJÄT TYÖPAIKALLA.....	9
<i>Sähkömagneettiset kentät</i>	<i>9</i>
TOIMIALAKOHTAISET SÄÄNNÖKSET	10
<i>Panostajalainsäädännön tarkistaminen</i>	<i>10</i>
<i>Valtioneuvoston asetus rakennustyötä tekevän sukeltajan pätevyydestä ja turvallisuussuunnitelmasta.....</i>	<i>11</i>
<i>Nuorten työtä koskevien esimerkkiluetteloiden tarkistaminen</i>	<i>12</i>
<i>Nosto-ovia koskevien säädösten ajanmukaistaminen.....</i>	<i>12</i>
<i>Valtioneuvoston asetus valtioneuvoston asbestipäätöksen muuttamisesta ja säädösten ajantasaistaminen.....</i>	<i>12</i>
MUTA.....	13
<i>Eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain muutos</i>	<i>13</i>
<i>Työaikojen kuormitustekijät ja niiden vaikutusten selvittäminen.....</i>	<i>14</i>
<i>ILO:n merityötä koskevan yleissopimuksen täytäntöönpano</i>	<i>14</i>
<i>Ehdotus kosteus- ja homevaurioita mittaavien ja analysoivien tahojen pätevyydestä.....</i>	<i>15</i>
<i>Viittaussäännösten muutokset</i>	<i>15</i>
<i>Alusten lastauksen ja purkamisen työturvallisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttaminen.....</i>	<i>16</i>
<i>Peruutushälytinnääräykset.....</i>	<i>16</i>

Yleiset työturvallisuussäännökset

Paremmen sääntelyn toimintaohjelman toteuttaminen ja hallinnollisen taakan selvittäminen

Työsuojelua koskevien säädöshankkeiden valmistelussa noudatetaan hallituksen vahvistamaa paremmen sääntelyn toimintaohjelmaa ja hallituksen strategia-asiakirjan 2007 lainsäädäntösuunnitelma -osiossa vahvistettuja tavoitteita (VNK julkaisusarja 18/2007).

Hallitus on siinä sitoutunut seuraaviin säädösvalmistelun periaatteisiin:

- sääntelyn ennakoitavuus, hallittavuus, selkeys, joustavuus, johdonmukaisuus ja ymmärrettävyys
- sidosryhmien osallistuminen ja vaikutusmahdollisuuksien turvaaminen
- erilaisten vaihtoehtoisten ohjauskeinojen käyttäminen

Hallituksen määrittelemät säädöspoliittiset toimenpiteet ovat:

- tehostetaan vaikuttamista EU:n lainsäädäntötyöhön
- lisätään lainvalmistelun avoimuutta ja sidosryhmien osallistumismahdollisuuksia
- lisätään vaihtoehtojen arviointia
- tehostetaan lainsäädännön vaikutusten arviointia
- tehostetaan säädöshuoltoa.

Kaikissa säädöshankkeissa toteutetaan ohjeiden mukainen vaikutusten arviointi jo hankkeen esivalmistelusta alkaen (OM julkaisu 2007:6). Entistä suurempi huomio kiinnitetään säädöksen vaikutusten seurantaan ja toteutumiseen käytännössä. Säädöshuoltoon liittyen vältetään saman oikeudellisen ilmiön sääntelyä eri säädöstasoilla tai muutoin päällekkäisesti. Varmistetaan kaikkien sidosryhmien asianmukainen osallistuminen. Jatkossa selvitetään edellytyksiä evaluoida työsuojelun säädöskokonaisuutta ottaen huomioon sen toimivuus, ajantasaisuus ja laadukkuus, mukaan lukien mahdollisuudet säädösten selkeyttämiseen ja päällekkäisyyksien purkamiseen.

Työ- ja elinkeinoministeriössä vireillä oleva hallinnollisen taakan keventämistä koskevan projektin osana selvitetään työlainsäädännön, mukaan lukien työsuojelulainsäädännön aiheuttamat hallinnolliset kustannukset yrityksille. Marraskuuhun 2009 mennessä tehtiin konsulttiselvitys, jonka kohteena on joukko säännöksiä, jotka sisältävät työnantajille asetettuja ilmoitusvelvollisuuksia. Hallitus on asettanut tavoitteeksi vähentää hallinnollista taakkaa 25 %:lla vuoteen 2012 mennessä. Työ- ja elinkeinoministeriö on valmistellut ”Yritysten hallinnollisen taakan vähentämisen toimintaohjelma vuosille 2009-2012” vuoden 2011 osalta edistymisraportin ja siihen on kirjattu STM:n toimenpiteet. Ne koskevat muita osastoja kuin työsuojeluosastoa.

Käynnissä on STM:n ja TTL:n yhteishanke (Valvo2) Valvontalain (44/2006) vaikutus työpaikkojen toiminnassa ja työsuojelun yhteistoiminnassa, joka on valmistunut joulukuussa 2011 ja se ilmenee painettuna ja verkkojulkaisuna STM:n julkaisuja -sarjassa helmikuussa 2012. Kemianteollisuuden työturvallisuudesta ja työsuojelutarkastusten vaikutuksista on valmistunut selvitys STM:n ja TTL:n yhteishankkeena 14.12.2011 ja se julkaistaan STM:n verkkojulkaisuna.

Lisätietoja

toivo.niskanen@stm.fi puh 09 160 73107 (vaikutusten arviointi)

antti.posio@stm.fi puh 03 262 72420

Valvontalain muutos

Työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annettu laki (44/2006, jäljempänä valvontalaki) tuli voimaan 1.2.2006 ja se on keskeisin työsuojeluviranomaisen ja tarkastajan toimivaltuuksia koskeva säädös. Lain tarkastelutarve on noussut esiin mm. entisistä työsuojelupiireistä (nykyiset aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueet) saadun palautteen johdosta.

Työturvallisuussäännöksiä valmistelewan neuvottelukunnan (TTN) kokouksessa 29.5.2009 asetettiin kolmikantainen jaosto, jonka tehtävänä oli arvioida tiettyjä valvontalain muutostarpeita. Jaosto oli yksimielinen siitä, että tarkastajalle säädetty oikeus antaa tarkastuskertomuksessa tai muutoin suositusluonteisia neuvoja työsuojelun edistämiseksi tulisi kumota. Lisäksi markkina- ja valvontaa koskevia säännöksiä ehdotettiin muutettavan mm. siten, että tarkastajalle tulisi oikeus antaa väliaikainen tuotteen luovutuskielto myös silloin kun tuote on vaatimustenvastainen ja toimenpide on välttämätön. Lisäksi ministeriölle ehdotettiin annettavan oikeus tarvittaessa määrätä tuote hävitettäväksi. Myös tiedottamisvelvollisuutta ja tuotteiden tutkittavaksi ottamista koskevia säännöksiä ehdotettiin täsmennettävän.

Eduskunta on käsitellyt asiaa koskevan hallituksen esityksen (HE 88/2011) marraskuussa 2011 ja hyväksynyt lain. Laki tuli voimaan 1.1.2012.

Lisätietoja

antti.janas@stm.fi puh. 03 262 72411

pertti.siiki@stm.fi puh 03 262 72464

Hallitusohjelman mukaiset lainsäädäntöhankkeet

Pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelmaan sisältyy eräitä kirjauksia, jotka liittyvät työsuojeluun ja jotka edellyttävät tai saattavat edellyttää muutoksia työsuojelulainsäädäntöön. Tarvittavia säädösmuutoksia ei kuitenkaan ole mahdollista tässä vaiheessa ennakoida tarkemmin. Alla on kuvattu hallitusohjelman perustella toteutettaviksi tulevien säädöshankkeiden pääasiallinen sisältö ja annettu alustava aikataulu. Hankkeita koskevat tiedot täsmentyvät vuoden 2012 alkupuolella.

1. Luettelo rakennustyömaalla työskentelevistä

Pääministeri Kataisen hallitusohjelmassa on todettu, että hallitus toteuttaa ”Talousrikollisuuden ja harmaan talouden torjuminen rakennus- sekä majoitus- ja ravitsemusalalla”-työryhmän raportin ehdotukset kolmikantaisen valmistelun pohjalta. Mainitussa työryhmän raportissa on todettu, että rakennustyön turvallisuudesta annetussa lainsäädännössä säädettäisiin päätoteuttajan velvollisuudesta pitää luettelo työmaalla työskentelevistä työntekijöistä ja itsenäisistä työnsuorittajista sekä kunkin työnantajan velvollisuudesta ilmoittaa päätoteuttajalle työmaalla työssä olevista työntekijöistä ne tiedot, jotka päätoteuttaja on velvollinen ilmoittamaan Verohallinnolle.

Säädösvalmistelu on tarkoitus toteuttaa yhteistyössä valtiovarainministeriön kanssa ja valmistelu on tarkoitus aloittaa vuoden 2012 aikana.

2. Viranomaisten välisten tietojenvaihdon esteiden poistaminen

Pääministeri Kataisen hallitusohjelmassa on todettu, että viranomaisten väliset tiedonvaihdon esteet puretaan ja tarvittavat viranomaisrekisterit saatetaan joustavasti harmaan talouden torjuntaviranomaisten käyttöön. Työsuojeluviranomaisten tiedonsaantioikeudet ovat jo nykyisellään varsin laajat. Työsuojeluviranomaisten osalta tiedonsaantioikeuksien muutostarpeet koskevat lähinnä harmaan talouden torjuntaan liittyviä valvontatehtäviä (esim. tilaajavastuulain valvonta).

Sosiaali- ja terveysministeriö selvittää vuoden 2012 aikana aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueiden tiedonsaantia koskevat tarpeet ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Selvityksen valmistuttua ryhdytään tarvittaviin säädösvalmistelutoimenpiteisiin kolmikantaisesti. Mahdolliset säädösmuutokset tulevat voimaan aikaisintaan vuonna 2013.

3. Työsuojeluvalvonnan resurssiselvitys

Pääministeri Kataisen hallitusohjelmassa on todettu kolmikantaisesti selvitettävän työsuojeluvalvonnan resurssien riittävyys ja tarkoituksenmukainen kohdentaminen, toimivaltuudet sekä hallinnolliset kehittämistarpeet. Sosiaali- ja terveysministeri Paula Risikko on syyskuussa 2011 tekemällään päätöksellä käynnistänyt työsuojeluvalvonnan resurssiselvityksen, jonka tavoitteena on selvittää hallitusohjelmassa mainitut seikat. Resurssiselvityksen selvityshenkilöiksi on nimetty varatuomari Mikko Hurmalainen ja diplomi-insinööri Pentti Pekkala. Selvityshenkilöiden on luovutettava selvityksensä sosiaali- ja terveysministeriölle 28.2.2012 mennessä. Resurssiselvitystä ohjaamaan on asetettu kolmikantainen ohjausryhmä, jonka puheenjohtajana toimii valtiosihteeri Vesa Rantahalvari.

Selvityksen valmistuttua voidaan käynnistää tarvittavien säädösmuutosten valmistelu, mikäli selvityksessä sellaista esitetään.

Lisätietoja

[periti.siiki@stm.fi](mailto:perti.siiki@stm.fi) puh 03 262 72464

antti.janas@stm.fi puh 03 26272411

Kemikaalisäännökset

Kemikaalilain uudistus

Sosiaali- ja terveysministeriö on asettanut virkamiestyöryhmän valmistelemaan kemikaalilain kokonaisuudistusta. työryhmän toimikausi päättyy 31.12.2012. työryhmä selvittää mm. työsuojeluviranomaiselle kuuluvan kemikaalilain noudattamisen valvonnan järjestämistä. Työryhmässä on valmistumassa ehdotukset, jotka on tarkoitus lähettää lausuntokierrokselle keväällä 2012. Työryhmässä on edustajat työsuojeluosastolta ja aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueelta. Työryhmän puheenjohtaja on Marilla Lahtinen terveyden ja hyvinvoinnin osastolta.

HARE nro STM012:00/2011

Lisätietoja

reetta.orsila@stm.fi

antti.posio@stm.fi

hannu-tuomas.kokko@avi.fi

Hallituksen esitys Eduskunnalle 77. Kansainvälisen työkonferenssin hyväksymän työturvallisuus kemikaaleja käytettäessä koskevan yleissopimuksen (numero 170) hyväksymisestä sekä laiksi yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräyksien voimaansaattamisesta.

Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleiskokous, kansainvälinen työkonferenssi hyväksyi vuonna 1990 yleissopimuksen, joka koskee työturvallisuutta kemikaaleja käytettäessä. Yleissopimus, jonka tarkoituksena on työntekijöiden turvallisuuden edistäminen, sisältää määräyksiä yleisistä periaatteista, luokitusjärjestelmistä ja siihen liittyvistä toimenpiteistä, tavarantoimittajien, työnantajien ja työntekijöiden velvollisuuksista sekä heidän ja heidän edustajiensa oikeuksista ja kemikaaleja vievien valtioiden velvollisuuksista. Hallituksen esityksen antaminen odottaa asian käsittelyä EU:ssa.

HARE nro STM068:00/2011

Tavoiteaikataulu

HE Eduskunnalle syksyllä 2012

Lausunnolle:

TTN:n käsittely:

Käännökseen:

Laintarkastukseen:

Jakolupakierrokselle:

Esittelyyn:

Voimaan:

Lisätietoja

reetta.orsila@stm.fi puh 03 262 72418

Hallituksen esitys Eduskunnalle 80. Kansainvälisen työkonferenssin hyväksymän suuronnettomuuksien torjuntaa teollisuudessa koskevan yleissopimuksen (numero 174) hyväksymisestä sekä laiksi yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräyksien voimaansaattamisesta.

Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleiskokous, kansainvälinen työkonferenssi hyväksyi vuonna 1993 yleissopimuksen, jonka avulla pyritään varautumaan vaarallisten aineiden käytöstä johtuviin suuronnettomuuksiin ja torjumaan onnettomuudesta johtuvia seurauksia. Sen määräykset liittyvät suuronnettomuuksien torjunnan yleisiin periaatteisiin, työnantajien, viranomaisten ja työntekijöiden velvollisuuksiin ja oikeuksiin sekä viejämaiten vastuuseen.

Sopimusta ei katsottu voitavan ratifioida, koska Suomesta puuttui kansallinen toimintaohjelma. Se valmistui Teknillisen Turvallisuuden Neuvottelukunnassa marraskuussa 2010. Tämän jälkeen sopimus voidaan ratifioida.

Tavoiteaikataulu
HE Eduskunnalle keväällä 2012
Lausunnolle: elokuu 2011
TTN:n käsittely:
Käännökseen:
Laintarkastukseen:
Jakolupakierrokselle:
Esittelyyn:
Voimaan:

Lisätietoja
hannu.alen@stm.fi puh 03 262 72459
reetta.orsila@stm.fi puh 03 262 72418

TTN:n HTP -jaosto

Työturvallisuussäännöksiä valmisteleva neuvottelukunta TTN on valmistellut esityksen sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista (1213/2011). Asetus tuli voimaan 18.12.2011.
STM:n julkaisu HTP -arvot valmistuu maaliskuussa 2012.

HAREnro STM106:05/2009

Lisätietoja
toivo.niskanen@stm.fi puh. 09 160 73107
antti.posio@stm.fi 03 262 72420
reetta.orsila@stm.fi puh. 03 262 72411

Direktiivi terävien instrumenttien aiheuttamien tapaturmien ehkäisemisestä terveydenhuoltoalalla

Neuvoston direktiivi 2010/32/EU, annettu 10 päivänä toukokuuta 2010, HOSPEEMin ja EPSUn tekemän terävien instrumenttien aiheuttamien tapaturmien ehkäisemistä terveydenhuoltoalalla koskevan puitesopimuksen täytäntöönpanosta.

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:134:0066:0072:FI:PDF>

Terveydenhuoltosektoria edustavat Eurooppa-tason työmarkkinaosapuolet HOSPEEM (European Hospital and Healthcare Employers' Association) ja EPSU (European Federation of Public Services Unions) allekirjoittivat terävien instrumenttien aiheuttamien tapaturmien ehkäisemistä terveydenhuoltoalalla koskevan puitesopimuksen 17.7.2009. Komissio antoi 26.10.2009 ehdotuksen neuvoston direktiiviksi HOSPEEM:n ja EPSU:n laatiman terävien instrumenttien aiheuttamien tapaturmien ehkäisemistä terveydenhuoltoalalla koskevan

puitesopimuksen täytäntöönpanosta (COM(2009)577 final).

Direktiiviehdotus hyväksyttiin Euroopan unionin neuvostossa 10.5.2010 ja julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä 1.6.2010. Direktiivin tarkoituksena on suojella sairaala- ja terveydenhuoltosektorin henkilöstöä terävien esineiden (esim. neulojen) aiheuttamilta tapaturmilta (vammoilta ja infektioilta). Direktiivi on saatettava kansallisesti voimaan 11.5.2013 mennessä.

TTN asetti kokouksessaan 1.3.2011 kolmikantaisen jaoston selvittämään direktiivin ja Suomen lainsäädännön vastaavuutta sekä tekemään tarvittavat lainsäädännön muutosesitykset. Jaoston tehtävänä on:

1) Tehdä selvitys ja perusteltu vertailu sekä vastaavuustaulukko direktiivin ja siihen sisältyvän sopimuksen suhteesta Suomen lainsäädäntöön. Vertailu suoritetaan suhteessa työturvallisuuslainsäädäntöön, työterveyshuoltolainsäädäntöön sekä tarvittaessa muuhunkin terveydenhuoltolainsäädäntöön.

2) Tehdä hyviä lainvalmisteluperiaatteita noudattaen perusteltu esitys niistä säädösten lisäämis-, muuttamis- tai kumoamistarpeista, joita direktiivin asianmukainen voimaansäilyttäminen Suomessa edellyttää.

Jaoston työlle asetettu määräaika on syyskuuhun 2012 asti.

HARE nro STM106:07/2009

Tavoiteaikataulu

TTN:n käsittelyyn: syyskuu 2012

Käännökseen:

Laintarkastukseen:

Jakolupakierrokselle:

Esittelyyn:

Voimaan:

Lisätietoja

antti.janas@stm.fi puh 03 262 72411

Fysikaaliset tekijät työpaikalla

Sähkömagneettiset kentät

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi terveyttä ja turvallisuutta koskevista vähimmäisvaatimuksista työntekijöiden suojelemiseksi altistumiselta fyysikaalisista tekijöistä (sähkömagneettiset kentät) aiheutuville riskeille (kahdeskymmenes direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi)

Vuonna 2004 annettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/40/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, terveyttä ja turvallisuutta koskevista vähimmäisvaatimuksista työntekijöiden suojelemiseksi altistumiselta fyysikaalisista tekijöistä (sähkömagneettiset kentät) aiheutuville riskeille (kahdeksastoista direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi). Valmistelun aikana ongelmaksi todettiin direktiivin mukaisten raja-arvojen soveltaminen terveydenhuollossa käytettävillä magneettikuvauslaitteilla tehtävään työhön. Tällöin direktiivin 2004/40/EY voimaansäilyttämistä siirrettiin neljällä

vuodella, joten se on pantava voimaan viimeistään 30.4.2012.

Komissio antoi 14 päivänä kesäkuuta 2011 ehdotuksen 11951/11 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi terveyttä ja turvallisuutta koskevista vähimmäisvaatimuksista työntekijöiden suojelemiseksi altistumiselta fysikaalisista tekijöistä (sähkömagneettiset kentät) aiheutuville riskeille. Ehdotus rakentuu periaatteelle suojata kaikkia työntekijöitä sekä työnantajan velvollisuuteen tuntea ympäristö, jossa työnantaja teettää työtä ja jos työympäristössä esiintyy työntekijöiden turvallisuutta ja terveyttä vaarantavia tekijöitä, työnantajan on arvioitava niiden merkitys työntekijöiden terveydelle. Ehdotus koskee Suomessa työturvallisuuslain tarkoittamia työntekijöitä, mutta ei koske väestöä laajemmin. Ehdotus ei koske pitkäaikaisvaikutuksia.

Ongelmallisimmat Puolan ehdotuksen kohdat ovat artikla 3a, joka koskee mahdollisuutta poiketa sähkömagneettista säteilyä koskevista raja-arvoista sekä tekninen liite II, joka sisältää kyseiset raja-arvot.

Direktiivin valmistelu jatkuu Tanskan puheenjohtajuuskaudella 20.1.2012.

HARE nro STM106:01/2009

Tavoiteaikataulu
 TTN:n käsittelyyn:
 Käännökseen:
 Laintarkastukseen:
 Jakolupakierrokselle:
 Esittelyyn:
 Voimaan:

Lisätietoja
 reetta.orsila@stm.fi puh. 09 160 72418
 tuula.andersin@stm.fi puh. 09 160 73105

Toimialakohtaiset säännökset

Panostajalainsäädännön tarkistaminen

Räjätys- ja louhintatyön turvallisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen (621/2011) valmistelun yhteydessä ilmeni tarve selvittää myös panostajan pätevyyteen liittyvien säädösten ajanmukaisuus. Panostajalain mukaan panostajan tulee olla pätevyyden lisäksi tehtävään terveydeltään ja muilta ominaisuuksiltaan sopiva. Panostajan pätevyyteen liittyvä oikeus hankkia ja käsitellä räjähteitä. Räjähteiden hankinta kuuluu TEM: n (TUKES) toimialaan. Työsuojeluviranomainen selvittää tarvittaessa ennen pätevyyskirjan myöntämistä hakijan sopivuutta poliisilta pyydetyllä lausunnolla. Lausunnon pyytämisestä ei ole nimenomaisesti säädetty. Oikeusministeriön työryhmä on tehnyt turvallisuusselvityslainsäädännön uudistamisesta ehdotuksen (OM 8/2011). HE esitysluonnos eduskunnalle laiksi taustaselvityksistä ja rikostaustaotteesta sekä siihen liittyviksi laeiksi sisältää ehdotuksen panostajalain täydentämiseksi säännöksellä, jonka mukaan viranomaisen on hankittava panostajan pätevyyskirjan hakijasta em. lain

tarkoittama rikostaustaselvitys. Hallituksen esitys siirtynee ensi vuoden syksyyn.

Toinen esillä ollut kysymys liittyy panostajan pätevyysarviointiin ja lupakirjan peruuttamiseen. Säännökset eivät ole kaikelta osin ajanmukaisia. Työturvallisuuteen liittyvässä pätevyudessa on yleensä viitattu ammattitutkintoon tai soveltuvaan osaan. Tutkintojärjestelmän mukaisen näytön arvioinnin käyttämistä panostajan pätevyysarvioinnissa on selvitetty työmarkkinajärjestöjen, TUKES:in, opetusviranomaisten ja tehostealan asiantuntijatahojen kanssa. Alan suppeuden ja erityisen luonteen vuoksi ei yleiseen tutkintojärjestelmään siirtyminen ole ilmeisesti mahdollista. Arviointi on sinänsä toiminut. Pätevyysarviointiin liittyvät perussäännökset tulisi kuitenkin säätää nykyistä tarkemmin lain tasolla. Samalla tulisi tarkistaa pätevyyskirjan peruuttamisen edellytyksiä.

Työ- ja elinkeinoministeriölle on tehty ehdotus sen selvittämisestä, että tehosteräjäyttäjän pätevyysvaatimukset ja toiminnan rajat säädettäisiin yleisessä räjähdelainsäädännössä. Panostajan pätevyyskirjan räjäyttäjäloukat (A-E) olisi tarkoituksenmukaista samalla yhdistää sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa yhdeksi räjäyttäjän pätevyysluokaksi. Tätä koskevaa selvitystä jatketaan STM:n ja Tukesin neuvotteluryhmässä.

TTN:n marraskuun kokouksessa todettiin, ettei laintasoista panostajalainsäädösvalmistelua tässä vaiheessa avata.

Tavoiteaikataulu

TTN:n käsittelyyn:

Käännökseen:

Laintarkastukseen:

Jakolupakierrokselle:

Esittelyyn:

Voimaan:

Lisätietoja

antti.posio@stm.fi puh. 03 262 72420

hannu.alen@stm.fi puh. 03 262 72459

reetta.orsila@stm.fi puh 03 262 72418

Valtioneuvoston asetus rakennustyötä tekevän sukeltajan pätevydestä ja turvallisuussuunnitelmasta

Valtioneuvoston on hyväksynyt 20.11.2011 asetuksen rakennustyötä tekevän sukeltajan pätevydestä ja turvallisuussuunnitelmasta (1088/2011). Asetus tulee voimaan 1.7.2012. Voimaantuloaikana on tarkoitus viimeistellä kolmikantaisesti alaa koskeva turvallisuusohje.

Asetuksella kumottiin rakennustyötä veden alla tekevän sukeltajan pätevydestä annettu työministeriön päätös (674/1996). Sukeltajan pätevyys määräytyy suoritettun ammattitutkinnon perusteella. Pelastusopistossa suoritettu tutkinto ei sellaisenaan enää riitä. Työministeriön päätöksellä saatu pätevyys jää kuitenkin voimaan. Lisäksi sukellustyötä varten on tehtävä riskinarvioinnin perusteella kirjallinen turvallisuussuunnitelma. Keskeinen kysymys on sukellusryhmän turvallinen kokoonpano.

Lisätietoja

antti.posio@stm.fi puh. 03 262 72420

Nuorten työtä koskevien esimerkkiluetteloiden tarkistaminen

Sosiaali- ja terveysministeriö on antanut asetuksen nuorille työntekijöille vaarallisten töiden esimerkkiluettelosta (302/2007), joka on tullut voimaan 1.4.2007. Esimerkkiluettelon ajanmukaisuus on tarkistettava viiden vuoden välein.

Vaarallisten töiden esimerkkiluettelosta kemiallisia vaaratekijöitä koskeva kohta on ajanmukaistettu 1.11.2011 voimaan tulleella asetuksen muutoksella.

Esimerkkiluettelo on kokonaisuudessaan tarkistettu noin viiden vuoden välein. Tässä yhteydessä on tarkoituksenmukaista ajanmukaistaa myös työministeriön päätös nuorille sopivista kevyistä töistä (1431/1993).

Säädösvalmistelusta on järjestetty kolmikantainen kokous 13.1.2012.

Lisätietoja

antti.posio@stm.fi, puh. 03 262 72420

Nosto-ovia koskevien säädösten ajanmukaistaminen

Nosto-ovia koskeva muutostarve on alustavasti selvitetty TTN:n jaostossa. Muutokset liittyvät pääosin TEM:n (TUKES) säädöksiin. Jatkovalmistelusta on sovittu siten, että TEM valmistelee nykytilan kuvauksen ja tekee sen pohjalta tarvittavat ehdotukset säädösmuutoksiksi.

Lisätietoja

antti.posio@stm.fi puh. 03 262 72420

riitta.jarvenpaa-kirkkola@stm.fi puh. 03 262 72550

Valtioneuvoston asetus valtioneuvoston asbestipäätöksen muuttamisesta ja säädösten ajantasaistaminen

Asbestityöstä annetun valtioneuvoston päätöksen 17 § on muutettu 1.1.2011 valtioneuvoston asetuksella (863/2010). Ministeriön määräämä asbestipurkutyön koulutusvaatimus on muutettu ammattitutkinnon tai sen soveltuvan osan suorittamiseksi. Talonrakennusalan ammattitutkinto sisältää asbestityöt. Muutoksella ei ole vaikutusta hyväksytyyn kurssin suorittamalla pätevyyden saaneiden asemaan.

TTN:ssä on 2.11.2010 asettanut jaoston selvittää asbestityötä koskevan lainsäädännön ajantasaisuus ja oikea säädöstaso ensi sijassa asbestipurkutyön valtuutusta, asbestikartoitusta sekä menetelmiä ja laitteita koskevien säännösten osalta. Säädöstaso ei asbestivaltuutuksen perusteiden osalta vastaa perustuslaissa asetettuja vaatimuksia eivätkä sitä koskevat

muutokset ole siten mahdollisia ilman laintasoista valmistelua. Asbestikartoittajan pätevyysvaatimukset saattavat myös edellyttää laintasoisen säädösvalmistelun avaamisen. Jaoston tulee tarpeellisessa laajuudessa kartoittaa asbestityöstä annetun valtioneuvoston päätöksen (1380/1994) muutostarpeet ja niistä välittömästi johtuvat laintasoiset muutostarpeet. Työsuojeluhallituksen päätös hyväksyttävistä asbestipurkutyössä käytettävistä menetelmistä ja laitteista kumottaisiin. Tarpeelliset vaatimukset menetelmistä ja laitteista annettaisiin valtioneuvoston asetuksella.

Jaoston tulisi tehdä selvityksensä perusteella tarpeelliset säädösehdotukset 31.12.2011 mennessä. Toimeksiantoa on jatkettu 4.6.2012 asti.

HARE nro STM106:06/2009

Lisätietoja

anti.posio@stm.fi puh. 03 262 72420

esa.virtanen@stm.fi puh. 03 262 72429

tuula.andersin@stm.fi puh. 09 160 73105

Muuta

Eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain muutos

Euroopan parlamentin ja neuvoston koneista antamaa direktiiviä 2006/42/EY täytäntöönpannassa ei ole täysimääräisesti otettu huomioon direktiivin 9 artiklaa. Artiklan mukaan Euroopan komissio voi toteuttaa toimenpiteitä, joilla vaaditaan jäsenvaltioita kieltämään sellaisten koneiden, joiden tekniset ominaisuudet muodostavat riskin standardissa olevien puutteellisuuksien takia, markkinoille saattaminen, rajoittaa tätä markkinoille saattamista tai asettaa näille koneille erityisiä ehtoja. Euroopan komissiolla on vastaava oikeus myös silloin, kun se katsoo konedirektiivin 11 artiklassa säädettyä suojalausekemenettelyä noudattaessaan jäsenvaltion toteuttaman toimenpiteen olevan aiheellinen.

Työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetussa laissa säädettyillä markkinavalvontaa koskevilla toimenpiteillä on Suomessa mahdollista asettaa kieltoja sekä rajoituksia ja ehtoja yksittäistapauksittain niille talouden toimijoille, joiden tiedetään luovuttavan tai luovuttaneen tuotetta markkinoille. Sen sijaan yleinen kielto luovuttaa tiettyä konetta tai konetyyppiä edellyttäisi, että asiasta säädettäisiin.

STM:ssä on virkatyönä laadittu muistio, jossa käsitellään ko. asiaa. Muistiossa on esitetty, että eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annettua lakia muutettaisiin siten, että lakiin sisällytettäisiin valtuutussäännös, jonka perusteella voitaisiin antaa komission päätösten täytäntöönpanemiseksi sosiaali- ja terveysministeriön asetus.

Asiaa on käsitelty työturvallisuussäännöksiä valmistelewan neuvottelukunnan kokouksessa 4.10.2011. Valmistelua jatketaan virkatyönä.

Tavoiteaikataulu

Lausunnolle

TTN:n käsittely kesäkuu 2012

Käännökseen elokuu 2012

Laintarkastukseen
 Jakolupakierrokselle
 Esittelyyn marraskuu 2012
 Voimaan 1.1.2013

Työaikojen kuormitustekijät ja niiden vaikutusten selvittäminen

Työmarkkinoiden keskusjärjestöjen tekivät syksyllä 2011 raamisopimuksen Suomen kilpailukyvyyn ja työllisyyden turvaamisesta. Sopimukseen sisältyy työsuojelua koskevakirjaus, joka kuuluu seuraavasti: ”täsmennetään kolmikantaisesti 30.11.2012 mennessä työsuojelua koskevaa lainsäädäntöä niin, että työaikojen kuormitustekijät ja niiden vaikutus työkykyyn ja työssä jaksamiseen selvitetään etukäteen.”

Raamisopimuksen kirjausta on käsitelty työturvallisuusäännöksiä valmistelevassa neuvottelukunnassa marraskuussa ja joulukuussa vuonna 2011. Neuvottelukunnassa päätettiin, että sosiaali- ja terveysministeriössä valmistellaan virkamiesvalmisteluna muistio kirjauksen toteuttamisvaihtoehdoista säädöstarpeella. Muistion valmistuttua neuvottelukunnassa päätetään, miten valmistelua jatketaan. Tavoitteena on saada säädösmuutos valmisteltua raamisopimuksen edellyttämässä aikataulussa siten, että esitetty muutos työsuojelulainsäädäntöön tulisi voimaan vuoden 2013 alusta.

Lisätietoja

pertti.siiki@stm.fi puh.03 262 72464

antti.janas@stm.fi puh 02 262 72411

ILO:n merityötä koskevan yleissopimuksen täytäntöönpano

Kansainvälinen työjärjestö (ILO) antoi vuoden 2006 helmikuussa uuden merityötä koskevan yleissopimuksen. Virkamiestyönä on selvitetty työsuojeluosaston säädöstarpeet. Työministeriölle annettiin lausunto sopimuksen johdosta aiheutuvista säädöstarpeista alkuvuonna 2007. Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 16.8.2007 ILO:n merityösopimuksen 2006 ratifiointiin liittyvän säädösvalmistelutyöryhmän (STM033:00/2007), jonka toimikausi päättyi 30.6.2008. Työryhmän tarkoituksena oli tehdä ehdotus niistä säädöksistä, jotka poistaisivat esteet yleissopimuksen ratifioinnilta.

Asiaan liittyy eurooppalaisten työmarkkinajärjestöjen – työntekijöiden ETF:n ja työnantajien ECSA:n – sopimus jonka sisältö vastaa ILO:n sopimuksen sisältöä. Eurooppalaiset työmarkkinajärjestöt ovat pyytäneet, että niiden sopimus vahvistettaisiin direktiivillä. Komissio on antanut direktiiviehdotuksen 2.7.2008 COM(2008)422 final. Direktiivi (2009/13/EY) on hyväksytty helmikuussa 2009 ja sen voimaantulo on kytketty ILO:n merityöyleissopimuksen voimaantuloon.

Sosiaali- ja terveysministeriö on asettanut uuden työryhmän (STM117:00/2008), jonka tehtävänä on mm. laatia ehdotus tarvittavista sosiaali- ja terveysministeriön vastualueen säädöksistä, joilla poistetaan yleissopimuksen ratifioinnin ja mahdollisen direktiivin täytäntöönpanon esteet. Työryhmän toimikausi oli 1.1. – 31.12.2009. Säädösvalmistelua jatketaan työryhmän ehdotusten pohjalta virkamiestyönä. Ehdotettavan lain nojalla on

tarkoitus antaa valtioneuvoston asetuksia, joiden tarkempi aikataulus selviää sen jälkeen kun laki on hyväksytty ja tullut voimaan.

Tavoiteaikataulu

Työryhmän sädösehdotukset perusteluineen: kesä 2011

Lausunnolle:

TTN:n käsittely: elokuu 2011

Laintarkastukseen:

Jakolupakierrokselle:

Esittelyyn: syksy 2011

Lisätietoja:

harri.halme@stm.fi, puh. 03-272 72416

tuula.andersin@stm.fi, puh. 09-160 73105

antti.posio@stm.fi puh. 03-262 72420

Ehdotus kosteus- ja homevaurioita mittaavien ja analysoivien tahojen pätevydestä

Kosteusvauriotyöryhmä on ehdottanut, että työtiloina käytettävien kosteus- ja homevaurioituneiden rakennusten mikrobipitoisuuksia mittaavilta ja näytteitä analysoivilta tahoilta tulisi edellyttää tiettyä pätevyyttä, koulutusta sekä käytettävien menetelmien ja laitteiden asianmukaisuutta. Näiden toteamiseen tulisi luoda vastaavanlainen järjestelmä kuin jo olemassa olevissa laeissa ja asiasta tulisi säätää.

Hallitus on käynnistänyt kosteus- ja hometalkoot 2009 - 2013. Talkoiden yhtenä tavoitteena on rakennusten kosteus- ja homevaurioita mittaavien ja näytteitä analysoivien tahojen pätevyyksien toteamisjärjestelmän yhdenmukaistaminen. Osastolla ei käynnistetä asiasta omaa hanketta, vaan katsotaan ensin kosteus- ja hometalkoiden tulokset.

Tavoiteaikataulu

Lausunnolle:

TTN:n käsittely:

Käännökseen:

Laintarkastukseen:

Jakolupakierrokselle:

Esittelyyn:

Voimaan:

Lisätietoja

tuula.andersin@stm.fi puh. 09 160 73105

Viittaussäännösten muutokset

Laintasoisissa säännöksissä työsuojelupiirit tai työsuojelupiirin työsuojelutoimistot on

muutettu aluehallintovirastoksi ja/tai työsuojeluviranomaiseksi. Asetustasoisissa säädöksissä viittaussäännökset ovat muuttamatta. Vielä voimassa olevassa rakennustyötä veden alla tekevän sukeltajan pätevyydestä annetun työministeriön päätöksen 4 §:ssä ja työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta annetun valtioneuvoston päätöksen 14 §:ssä viitataan työsuojelupiiriin työsuojelutoimistoon. Uusi valtioneuvoston asetus Sukeltajan pätevyydestä ja turvallisuussuunnitelmasta (1088/2011) tulee voimaan 1.7.2012.

Työsuojeluhallintouudistusten yhteydessä on muutettu laintasoisten viittausten sanamuodot vastaamaan muuttunutta tilannetta. Asetustasoisia muutoksia ei siinä yhteydessä yleensä tehdä. TTN:ssä on sovittu, että tarvittavat tarkistukset tehdään yleensä asiaa koskevan muun säädösvalmistelun yhteydessä. Laivatyötä, asbestityötä ja biologisia tekijöitä koskevat tarkistukset ovat vireillä. Muut tarkistukset tehdään sopivassa yhteydessä.

Tavoiteaikataulu

Lisätietoja

antti.posio@stm.fi puh 03 262 72420

Alusten lastauksen ja purkamisen työturvallisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttaminen

Valtioneuvosto antoi 22.9.2011 asetukset alusten lastauksen ja purkamisen työturvallisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta (1050/2011) ja työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen 39 §:n muuttamisesta (1050/2011). Satamassa käytettävän nosturin käyttöönotto - ja määräaikaistarkastuksen suorittajan pätevyysvaatimusten voimaantuloa siirrettiin vuoden 2014 alkuun. Irtaimen nostoapuvälineen yksityiskohtaisen tarkastuksen suorittajan (asiantuntija) pätevyysvaatimuksia sovelletaan samasta ajankohdasta. Muut vaatimukset tulevat voimaan 1.1.2012.

Lisätietoja

antti.posio@stm.fi puh. 03 262 72420

harri.halme@stm.fi puh. 03 262 72416

Peruutushälytinvääräykset

Infra-alalla on todettu kolmikantaisessa selvittelyssä (9.11.2010), että työssä käytettävien ajoneuvojen peruutushälyttimistä (847/1994) annetun valtioneuvoston päätöksen eräät viittaussäännökset ovat muuttuneet. Lisäksi soveltamisala voi edellyttää tarkistamista. Ministeriössä on selvitetty käytön kattavuutta ja päätöksen suhdetta ajoneuvolainsäädäntöön. Sen perusteella on valmisteltu luonnos valtioneuvoston asetukseksi peruutushälyttimistä. Luonnos on tarkoitus lähettää lausuntokierrokselle keväällä 2012.

Tavoiteaikataulu

Lausuntokierros 1.5.2012

Lisätietoja

antti.posio@stm.fi puh. 03 262 72420